

VAN DE DOOP....1 JOHANNES 5:4-12.....WA 21, Blz. 285-288

Van deze kracht en macht, door de Heilige Geest gewerkt, spreekt Johannes hier en toont ook vanwaar en waardoor dit getuigenis deze kracht heeft, waar hij spreekt van Christus: *Deze is het, die gekomen is door water en bloed, namelijk, Jezus, de Christus; niet door het water alleen, maar door het water én het bloed. En de Geest is het, Die getuigt dat de Geest de waarheid is, etcetera (1 Johannes 5:6 vv)*. Daar vat hij het geheel en al [samen], wat wij aan het Rijk van Christus hebben en prijst de kracht van onze lieve Doop en het lijden of bloed van Christus. Hij brengt en knoopt alles tezamen tot een bundeltje en maakt drie delen uit het getuigenis, die tegelijk alle drie tezamen en met elkaar, ons geloof getuigenis geven en bevestigen: *water, bloed en Geest (vgl. 1 Johannes 5:6 vv)*. Crucigers Sommerpostille (1544), vgl. WA 21, 285, 1-8

Nu het eerste is dat Christus komt met water – dat is de Heilige Doop – die Hij als een uitwendig teken gebruikt tot dit Zijn werk van de nieuwe geboorte en heiliging van de mens, want dit water, waarmee Christus komt, moet niet een gewoon, leeg teken zijn, want Hij komt niet alleen om het lichaam te wassen of te baden, maar om de gehele mens te reinigen, van alle vuil en ellende, die ons van Adam aangeboren is. Hij geeft derhalve een geheel ander bad dan Mozes in het oude testament, die ook gekomen is met velerlei wetten van wassingen en baden, die toch slechts een reiniging van het lichaam of vlees waren en dagelijks moesten vernieuwd worden. Omdat nu dit alles niets geholpen heeft tot reiniging van de mens voor God, moet het door een geheel nieuwe geboorte gebeuren. Daarom is Christus gekomen met een nieuw Waterbad of Doop, die niet een loutere uitwendige afwassing is van de uiterlijke onreinheid, maar een bad dat de mens reinigt van het inwendige vuil van de oude zondige geboorte en het kwade geweten, en brengt vergeving van zonden en een goed geweten voor God, zoals Petrus zegt van de ark en van de Doop: *In welke weinige – dat is acht – zielen behouden werden door het water; welks tegenbeeld, de Doop, thans u ook zalig maakt; niet als het wegdoen der onreinheid van het vlees, maar als een Verbond van een goed geweten met God, door de opstanding van Jezus Christus (1 Petrus 3:20 vv)*. Daarom noemt St. Paulus de Doop: *Het bad der wedergeboorte en vernieuwing door de Heilige Geest (Titus 3:5)*. Crucigers Sommerpostille (1544), vgl. WA 21, 285, 9-25

Deze Doop heeft Christus door Johannes de Doper ingesteld en daarom – om te onderscheiden van de oude mozaïsche en joodse Doop en wassingen – de Doop tot boete [!] en vergeving der zonden genoemd. Dat wil zeggen: dat de mens zijn innerlijke onreinheid belijdt en weet dat de uiterlijke reinheid van Mozes voor God niets helpt, en de reiniging van het geweten en de vergeving van zonden gezocht en ontvangen worden door de kracht van de Heere Christus, die deze Doop ingesteld heeft.

Crucigers Sommerpostille (1544), vgl. WA 21, 285, 27-33

Daarom komt Christus – zegt Johannes – niet alleen met water, maar ook met bloed, maar niet met bloed van stieren of kalveren- en bokkenbloed, die [ondermeer andere] de offeranden van het Oude Testament waren, maar met Zijn Eigen bloed zoals Paulus zegt (vgl. Hebreeën 9:12). Hij komt echter door het predikambt van het Nieuwe Testament – waardoor Hij regeert op aarde – en geeft ons zo [door deze prediking] de kracht en werking van dit offer en bloed, wat Hij vergoten heeft voor de zonde; en schenkt ons de schat, waarmee Hij de verlossing gekocht heeft. Daarom is nu ook in de Doop deze kracht van Christus bloed. Dit is de echte scherpe zeep die niet alleen het vuil van de huid en het lichaam afwast, maar daar doorheen gaat en het inwendige vuil eruit bijt en wast zodat het hart rein wordt voor God. Het bloed van Christus wordt krachtig met het water vermengd, zodat men het dan nu niet moet aanzien of houden voor gewoon louter water, maar als prachtig gekleurd en geheel rood gemaakt met het rozenkleurige bloed van de lieve Heiland, Jezus Christus. Zodat het niet een gewoon [algemeen] waterbad genoemd wordt, zoals Mozes met de wassingen geven kan, maar een heilzame Bloeddoop of Bloedbad welk alleen Christus, Gods Zoon, Zelf door Zijn Eigen dood bereid heeft.

Crucigers Sommerpostille (1544), vgl. WA 21, 286, 1-19

Het is dan ook met nadruk als een bijzonder wonder aangewezen en aangeduid in de geschiedenis van Christus lijden, dat aan het kruis Zijn zijde geopend werd en dat daar gelijk bloed én water uitgekomen zijn (vgl. Johannes 19:34). Namelijk, als een teken, dat dit Bloed niet tevergeefs vergoten zou zijn – maar een wassing of bad is – dat deze wassing van kracht zou zijn in de Waterdoop, die op deze manier na de dood van Christus – als een ‘eeuwige stroom’ uit Zijn lichaam ontsprongen – zou gaan door de gehele christenheid. Een [altijd]

vloeiende stroom van water en bloed, waardoor wij allen van zonden gereinigd moeten worden. Dat maakt de lieve Doop zo dierbaar, heilig en waardevol, dat zij met het bloed van Christus vermengd en verenigd is. Zodat in Christus [Naam] door water gedoopt te worden, betekent, waarachtig met het bloed van Christus gewassen en gereinigd te zijn.

Het derde stuk dat St. Johannes bij het water en het bloed voegt is de Geest, Die tezamen met beide anderen [water en bloed] getuigt, ja, door die twee – water en bloed – werkt. Dat is de Heilige Geest Zelf, niet zoals Hij onzichtbaar daarboven is in het Goddelijke Wezen, maar Die Zich in het openbaar laat zien en horen door het uitwendige ambt en Woord, zoals ook Johannes hier zegt, dat Hij tezamen met de andere twee getuigt op aarde, etcetera.

Crucigers Sommerpostille (1544), vgl. WA 21, 286, 20-36

Deze [wassing of afwassing van de zonde] brengt en geeft Mozes of andere leraren, met hun prediking van ‘ons doen’ en uitwendige reiniging en wassingen of besprenkelen met het bloed van bokken en schapen niet. Er is daarin immers nog geen Geest, Goddelijke kracht en vernieuwing! want dit alles kunnen ook alle ongelovigen, geestelozen, kwaadwilligen en boosdoeners doen. Christus echter alleen brengt met Zich de Heilige Geest met Zijn kracht, Die ons heiligt door bloed en water, zoals deze uit zijn Goddelijke zijde gevloeid zijn. Dit [bloed en water! zie ook boven en in de tekst] maakt Hij ons deelachtig door de uitwendige prediking en de Sacramenten – die het ambt en de gaven van de Heilige Geest zijn – waardoor Hij werkt in de christenheid; zoals Hij die op de Pinksterdag door de apostelen begonnen is, en verder overal in de hele wereld tot aan het einde van de wereld uitdeelt. Door niets anders [dan door prediking en Sacramenten] zouden wij daarvan ooit iets weten of daartoe komen kunnen, om deze kracht van de Doop en het bloed van Christus te ontvangen.

Crucigers Sommerpostille (1544), vgl. WA 21, 286, 37 – 287, 11

Dit is het Rijk van Christus [namelijk, prediking en Sacramenten, als ook hierboven te lezen is] hetwelk Hij voortdurend in de christenheid bewaart, zodat wij – als de Geest daarbij komt en door het Woord het hart van de mensen aanblaast en hen op deze wijze wast – in Hem een eeuwige heiligheid hebben, niet alleen door de natuurlijke eigenschappen [eigenlijk: vochtigheid] van het doopwater, maar door de heilzame kracht, hetwelk het bloed van Christus heeft om de zonde en de toorn van God weg te nemen. Hoewel dan dit werk van onze verlossing door Zijn bloed, aan het kruis vergoten, eenmaal geschied en genoeg

is om de zonde van de gehele wereld weg te nemen..., heeft God het toch zo ingesteld dat de kracht daarvan eeuwig zou blijven en door de Heilige Geest dagelijks uitgedeeld en weggeschonken zou worden [namelijk, door prediking en Sacramenten, als ook hierboven te lezen is]. Dit werk van de Heilige Geest wordt niet anders ontvangen of ondervonden dan door het geloof van dit getuigenis [in de Doop] of door het gepredikte Woord van Christus, zodat het hart dat ontvangt en voor zeker houdt, dat het ook in haar is en geschiedt, zoals de woorden luiden [‘Ik doop u in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest’], en wordt op deze wijze waarachtig door de Heilige Geest gereinigd en nieuw geboren, namelijk door dit Heilige Bad van het water en bloed van Christus. *Crucigers Sommerpostille (1544), vgl. WA 21, 287, 12-26*

Daarom noemt ook St. Petrus [in 1 Petrus1:2], de heiliging van de christenen een besprenkeling met het bloed van Jezus Christus, als de Heilige Geest Zelf ons besprenkelt door de uitwendige prediking van het Evangelie, hetwelk een andere besprenkeling is dan met het sprenkelwater van de joden geschiede; van de as van een rode koe, of zoals hun sprenkelbloed was, van een dood lam of dode bok, waarmee zij het altaar sprenkelden zodat het gereinigd en schoongemaakt zou worden. Hier is het ware heilige wijwater en sprengbloed tezamen, dat is, de prediking van het bloed van onze Heere Jezus Christus, dat gesprenkelt wordt op de ziel, en waar het raakt, daar mist het niet, want het is geen vruchteloos dood bloed, maar het krachtige en levende bloed van de Zoon van God, dat de ziel in haar onreinheid niet laat blijven, maar ons reinigt en geneest tot op de bodem, beide, van zonde en dood, zolang, totdat wij eindelijk geheel verlost worden en met ziel en lichaam het eeuwige leven ontvangen. *Crucigers Sommerpostille (1544), vgl. WA 21, 287, 27 – 288, 2*

Maarten Luther